

УДК 001.891:355.233

DOI 10.18372/2786-5495.1.17776

Городянська Лариса Володимирівна

член-кореспондент АЕН України, кандидат економічних наук, доцент,
провідний науковий співробітник,
науково-дослідна лабораторія проблем фінансового забезпечення військ (сил),
Київський національний університет імені Тараса Шевченка,
м. Київ, Україна
gorod_lv@knu.ua

НАПРЯМИ ВПРОВАДЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ВІЙСЬКОВИХ ФІНАНСИСТІВ

***Анотація.** Обґрунтовано напрями впровадження результатів наукових досліджень в освітній процес військових фінансистів. Визначено пріоритетні шляхи оновлення профільних навчальних дисциплін для фінансистів в контексті подальшого реформування системи професійної військової освіти. Організація навчального процесу з урахуванням означених напрямів дозволить забезпечити зростання якості професійної військової підготовки та формування ключових компетентностей у майбутніх офіцерів Збройних сил України.*

***Ключові слова:** військовий фінансист, наукові дослідження, професійна військова освіта, ключові компетентності.*

***Annotation.** The directions of introducing the results of scientific research into the educational process of military financiers are substantiated. The priority ways of updating specialized academic disciplines for financiers in the context of further reforming the system of professional military education have been determined. The organization of the educational process, taking into account these areas, will ensure the growth of the quality of professional military training and the formation of key competencies among future officers of the Armed Forces of Ukraine.*

Key words: military financier, scientific research, professional military education, key competencies.

Актуальність теми. В умовах російської збройної агресії проти України захист суверенітету та незалежності нашої держави залежить від боєздатності армії, яка ґрунтується на патріотичній моральності, професійній військовій підготовці військовослужбовців та бойовому оснащенні військ. Професійна військова освіта є невід'ємною складовою боєздатності української армії і здійснюється за тактичним, оперативним і стратегічним рівнями у вищих військових навчальних закладах за відповідними освітніми програмами [1].

Організація сучасного освітнього середовища вітчизняного вищого військового навчального закладу має враховувати особливості інтеграції в європейський і світовий освітній простір. Конкретизація цього процесу відбувається шляхом гармонізації освітніх програм підготовки військових фахівців держав Європейського Союзу, країн-партнерів НАТО в рамках формування єдиного європейського простору освіти і науки.

Успішне кар'єрне зростання майбутніх офіцерів на етапі навчання безпосередньо залежить від якості їх професійної підготовки та набутих ключових компетентностей. Військова служба, відповідно до ст. 2 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» [2], є державною службою особливого характеру, яка полягає у професійній діяльності придатних до неї за станом здоров'я і віком громадян України. Професійна військова підготовка майбутніх офіцерів відбувається у вищих військових навчальних закладах силових відомств, де триває реформа спеціальної освіти в секторі безпеки і оборони з урахуванням «Положення про особливості організації освітньої діяльності у вищих військових навчальних закладах Міністерства оборони України та військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти» [3].

Військово-педагогічний процес є складним соціально-психологічним явищем, спрямованим на підготовку військових фахівців з метою формування в

них здібностей ефективно виконувати функціональні обов'язки в мирний час та в умовах війни [4, с. 10]. Процес реформування спеціальної освіти в секторі безпеки та оборони передбачає імплементацію вітчизняних стандартів до стандартів, які діють у країнах-членах НАТО; організацію навчального процесу [3; 4], оновлення форм, засобів і методів навчання, подальший розвиток технології дистанційного навчання відповідно до вимог чинного законодавства [5; 6]. В межах загальної проблеми виокремимо мету цього дослідження.

Метою статті є визначення напрямів упровадження результатів наукових досліджень в освітній процес військових фінансистів з метою формування ключових компетентностей, покращення якості й ефективності їхньої майбутньої професійної діяльності.

Результати дослідження. В умовах війни військова освіта та якісна підготовка професійних кадрів офіцерського складу набувають пріоритетного значення. Активізація інтелектуальної і творчої діяльності у сфері вищої та післядипломної військової освіти і науки відбувається шляхом передачі, засвоєння і використання знань, умінь та набуття компетентностей особою, що навчається та може позитивно вплинути на формування в подальшому її гармонійного розвитку. Разом з цим, з метою підвищення якості освіти, триває процес впровадження сучасних інформаційних технологій до сфери військової професійної освіти та організація навчальних занять за допомогою дистанційної та/або змішаної форм навчання.

Інтенсивний розвиток сучасних інформаційних технологій та інтерактивних форм навчання сприятиме активному залученню особистості до процесу навчання та перетворенню її з пасивного учасника на активного суб'єкта навчання [4, с. 10]. Разом з цим, впровадження дистанційної форми навчання дозволяє не лише активізувати процес навчання [6], а й успішно організувати навчальний процес, враховуючи складні геополітичні, епідеміологічні та економічні чинники. Організаційні та науково-методичні особливості подальшого розвитку технології дистанційного навчання у вищих військових навчальних закладах розкриті у [5; 6] і ґрунтуються на наукових

дослідженнях. Як приклад, у Військовому інституті Київського національного університету імені Тараса Шевченка – вищому військовому навчальному закладі, постійно виконується комплекс науково-дослідницьких робіт на актуальні теми сучасного військового споживання, зокрема, з питань реформування та підвищення рівня грошового забезпечення військовослужбовців Збройних Сил України. Формування професійно важливих якостей майбутніх військових фінансистів, які вивчають дисципліну «Грошове забезпечення військовослужбовців», потребує подальшого удосконалення навчального процесу шляхом упровадження до навчальних програм найбільш значущих результатів наукових досліджень. Процес навчання бакалаврів та магістрів тактичного рівня підготовки за оновленими програмами може забезпечити розвиток важливих для майбутнього офіцера компетентностей, таких як:

- здібності до аналітичного мислення, креативності, позитивного сприйняття наукових інновацій, точності та повноти нарахування грошового забезпечення військовослужбовцям Збройних Сил України;

- вміння зосередитись на об'єкті дослідження (грошовому забезпеченні військовослужбовців), на прийнятті оптимальних управлінських рішень.

Важливою складовою процесу реформування системи вищої військової освіти є осучаснення навчальних програм, наповнення навчальних курсів актуальними результатами наукових досліджень.

Оволодіння майбутніми фінансистами сучасними фундаментальними знаннями з подальшого реформування грошового забезпечення військовослужбовців Збройних Сил України, аналітичними навичками і вміннями потребує удосконалення навчального процесу й, зокрема, оновлення профільних навчальних дисциплін за такими напрямками.

По-перше, уточнення принципів побудови моделі перспективної системи грошового забезпечення військовослужбовців Збройних Сил України з урахуванням принципів провідних країн-членів НАТО. Варто звернути увагу курсантів на те, що основним недоліком діючої системи грошового

забезпечення військовослужбовців є неоптимальне співвідношення основних і додаткових видів виплат. Саме тому, удосконалення потребує модель системи грошового забезпечення військовослужбовців, її наближення до положень загальнодержавної системи оплати праці в Україні та принципів НАТО.

По-друге, упровадження цифрових технологій у систему грошового забезпечення військовослужбовців Збройних Сил України та визначення їх особливостей. Варто ознайомити курсантів з особливостями побудови механізму упровадження цифрових технологій у систему грошового забезпечення військовослужбовців Збройних Сил України [7, с. 26], в основу якого покладено напрями підвищення ефективності функціонування системи грошового забезпечення військовослужбовців Збройних Сил України. Серед важливих напрямів виокремлено: цифрову компетентність працівників, цифрову інфраструктуру, цифрові інновації, цифровий менеджмент, цифрову безпеку, які розкриті у праці [7, с. 25 - 29] з урахуванням національних особливостей та курсу запровадження стандартів НАТО у військову сферу.

По-третьє, розкриття напрямів організації системи грошового забезпечення військовослужбовців Збройних Сил України на рівні військової частини (установи, організації). Звернути увагу курсантів, що важливими напрямками трансформації діяльності військових фінансистів є перетворення аналогових даних військової частини, установи чи організації у цифровий формат за трьома етапами: первинним, поточним та підсумковим (узагальнюючим).

По-четверте, визначення технології цифрової адаптації даних грошового та пенсійного забезпечення військовослужбовців Збройних Сил України. Ознайомити курсантів із особливостями надходження даних грошового та пенсійного забезпечення (карток особових рахунків) військовослужбовців Збройних Сил України до особистого кабінету в застосунку «Дія» [8, с. 30]. Механізм надходження даних грошового та пенсійного забезпечення (карток особових рахунків) військовослужбовців Збройних Сил України до особистого кабінету в застосунку «Дія», наведений у праці [8, с. 30], наочно демонструє

рух даних грошового забезпечення військовослужбовців Збройних Сил України від військової частини (установи, організації) через державні установи (Державна податкова служба України, Пенсійний фонд України) та банківські установи до особистого кабінету військовослужбовця.

Розв'язання стратегічно важливого завдання Уряду – реформування всієї військової сфери – потребує врахування ймовірності майбутнього членства України в НАТО та реальних й потенційних кіберзагроз щодо збереження фінансових даних в умовах війни. Впровадження наукових інновацій у військову сферу й, зокрема, у навчальний процес курсантів, сприятиме успішному формуванню в майбутніх офіцерів лідерських компетенцій та військової культури, заснованої на євроатлантичних цінностях і принципах.

Висновки. Освіта, як базова інституція, має бути сучасною й гнучкою в контексті реалізації питань подальшого реформування системи професійної військової освіти відповідно до вимог єдиного європейського простору. Підвищення якості людських ресурсів в сучасних умовах пов'язано з переосмисленням значення результатів наукових розробок для формування світогляду майбутнього офіцера та його лідерських компетентностей, якими володіють військовослужбовці провідних країн НАТО.

Список використаних джерел

1. Про організацію та проведення курсів професійної військової освіти та курсів підвищення кваліфікації у вищих військових навчальних закладах, військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти і закладах фахової передвищої військової освіти у 2023-2024 роках : Наказ Міністерства Оборони України № 7/нм від 04.01.2023 р. URL: https://www.mil.gov.ua/content/mou_orders/mou_2023/7_nm.pdf (дата звернення: 17.05.2023).

2. Про військовий обов'язок і військову службу: Закон України від 25.03.1992 р. № 2232-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12#n49> (дата звернення: 16.05.2023).

3. Про затвердження Положення про особливості організації освітньої діяльності у вищих військових навчальних закладах Міністерства оборони України та військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти : Наказ Міністерства Оборони України від 09.01.2020 р. № 4. URL: https://www.mil.gov.ua/content/mou_orders/mou_2020/4_nm.pdf (дата звернення: 16.05.2023).

4. Городянська Л. В. Військово-педагогічна спрямованість підготовки військових фахівців. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Військово-спеціальні науки*. Київ : ВІКНУ імені Тараса Шевченка, 2021. Вип. 1 (45). С. 10 - 13. <https://doi.org/10.17721/1728-2217.2021.45.10-13> URL: <https://miljournals.knu.ua/index.php/visnuk/article/view/736> (дата звернення: 16.05.2023).

5. Про затвердження Положення про дистанційне навчання: Наказ Міністерства освіти і науки України від 25.04.2013 р. № 466. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13> (дата звернення 16.05.2023).

6. Городянська Л. В. Особливості організації дистанційного навчання у системі вищої військової освіти. *Збірник наукових праць Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. Київ : ВІКНУ імені Тараса Шевченка, 2020. Вип. 67. С. 134 - 142. <https://doi.org/10.17721/2519-481X/2020/67-14> URL: <https://miljournals.knu.ua/index.php/zbirnuk/article/view/722> (дата звернення 16.05.2023).

7. Городянська Л. В. Механізм упровадження цифрових технологій у систему грошового забезпечення військовослужбовців Збройних Сил України. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Військово-спеціальні науки*. Київ : ВІКНУ імені Тараса Шевченка, 2022. Вип. 4 (52). С. 25 - 29. <https://doi.org/10.17721/1728-2217.2022.52.25-29> URL: <https://miljournals.knu.ua/index.php/visnuk/article/view/1001> (дата звернення 16.05.2023).

8. Городянська Л. В. Технологія цифрової адаптації даних грошового та пенсійного забезпечення військовослужбовців Збройних Сил України. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Військово-спеціальні науки*. Київ : ВІКНУ імені Тараса Шевченка, 2023. Вип. 1 (53). С. 27 - 31. <https://doi.org/10.17721/1728-2217.2023.53.27-31> URL: <https://miljournals.knu.ua/index.php/visnuk/article/view/1025> (дата звернення: 16.05.2023).